

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА
Јануар 2019.**

Београд, фебруар 2019.

САДРЖАЈ

Уводна напомена	3
Резиме	4
Инфлациона очекивања финансијског сектора	5
Инфлациона очекивања привреде	6
Инфлациона очекивања синдиката.....	7
Инфлациона очекивања становништва	7
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	7
Описно исказана инфлациона очекивања становништва.....	8

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, са увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Испос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Инфлациона очекивања су и на почетку 2019. остала усидрена у границама циља Народне банке Србије. Према резултатима јануарске анкете агенције Ипсос, краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања представника свих сектора, осим становништва, наставила су да се крећу у границама циља Народне банке Србије ($3 \pm 1,5\%$).

Инфлациона очекивања финансијског сектора за годину дана унапред у јануару су благо порасла и износе 2,65% (децембар 2,5%), док су очекивања привреде и синдиката смањена и износе 2,1% и 3,75%, респективно. Краткорочна очекивања становништва остала су непромењена на нивоу од 6,0%.

Инфлациона очекивања финансијског сектора и привреде за две године унапред у јануару се налазе на тачно централној вредности циља Народне банке Србије (3,0%). Средњорочна инфлациона очекивања синдиката и становништва остала су непромењена у односу на претходну анкету и износе 4,5% и 5,0%, респективно.

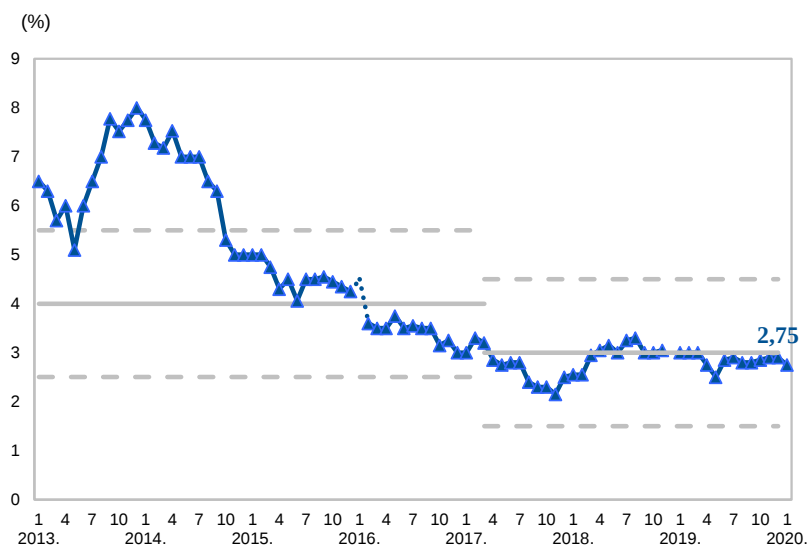
Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Резултати анкета обеју агенција које их спроводе (Ипсосове у јануару и Блумбергове у фебруару) показују готово уједначене вредности краткорочних инфлационих очекивања финансијског сектора (2,65% према Ипсосу и 2,7% према Блумбергу).

Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора¹ за годину дана унапред (која обухвата резултате из анкета агенција Ипсос и Блумберг) у јануару је нешто нижа у односу на децембарску вредност и износила је 2,75%.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

Четврти месец заредом, представници финансијског сектора за две године унапред очекују инфлацију тачно на циљаних 3,0%. Та очекивања константно се крећу у границама циља откад се статистички прате (март 2014. године).

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета агенција Ипсос и Блумберг. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Инфлациона очекивања привреде

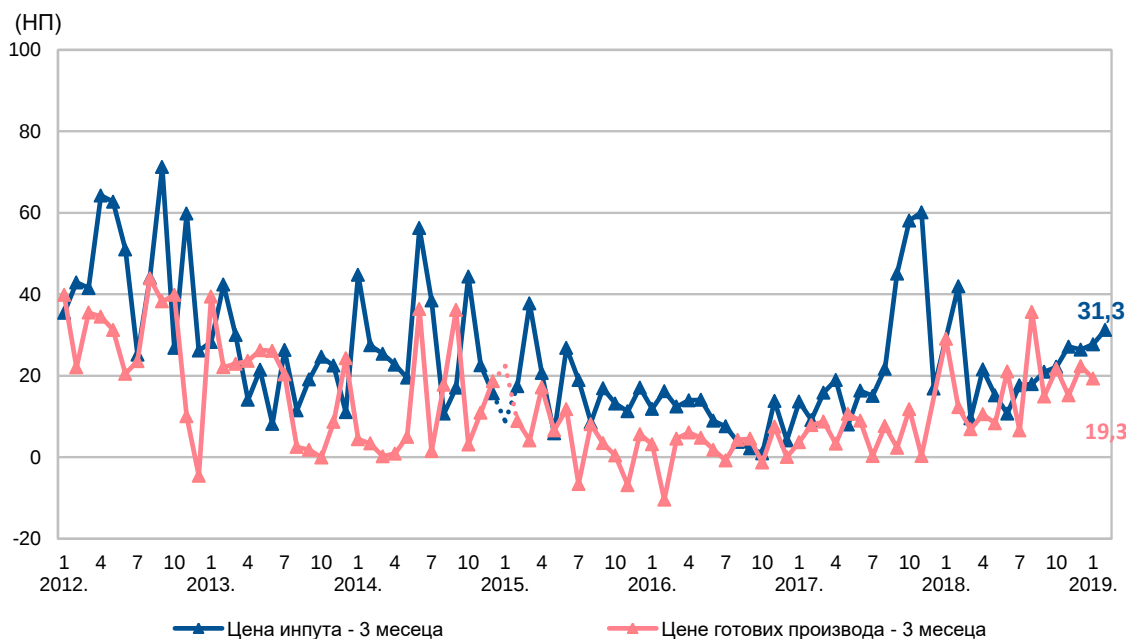
Краткорочна инфлациона очекивања привредника благо су пала и у јануару 2019. износила су 2,1%, што је њихова најнижа вредност још од фебруара 2017. године. С друге стране, очекивана инфлација за две године унапред у јануару је повећана у односу на децембар 2018. и износи 3,0%, тј. налази се на централној вредности циља Народне банке Србије.

У анкети сектора привреде, у јануару је нето проценат (НП) испитаника који очекује побољшање пословних услова у наредних 12 месеци износио 40,8%, што је знатно више од 25,7% у децембру. НП привредника који сматра да су се пословни услови у претходна три месеца побољшали остао је на готово непромењеном нивоу у односу на децембарску анкету и износио је 8,8% (децембар 8,0%).

Према резултатима јануарске анкете, већина привредника (76,9%) очекује да ће цене њихових производа у наредна три месеца остати стабилне. НП привредника који очекује раст цена готових производа у наредна три месеца износи 19,3% и нешто је нижи у односу на децембарску вредност (22,4%).

Када су у питању цене инпута, НП привредника који очекује раст у наредна три месеца нешто је виши у односу на вредности из претходних анкета (31,3%). Раст је забележен и у погледу очекиваног кретања цена инпута у наредној години дана (са 31,3% на 38,0%).

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

*Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.
Извор: Нинамедија/Ипсос.

Инфлациона очекивања синдиката

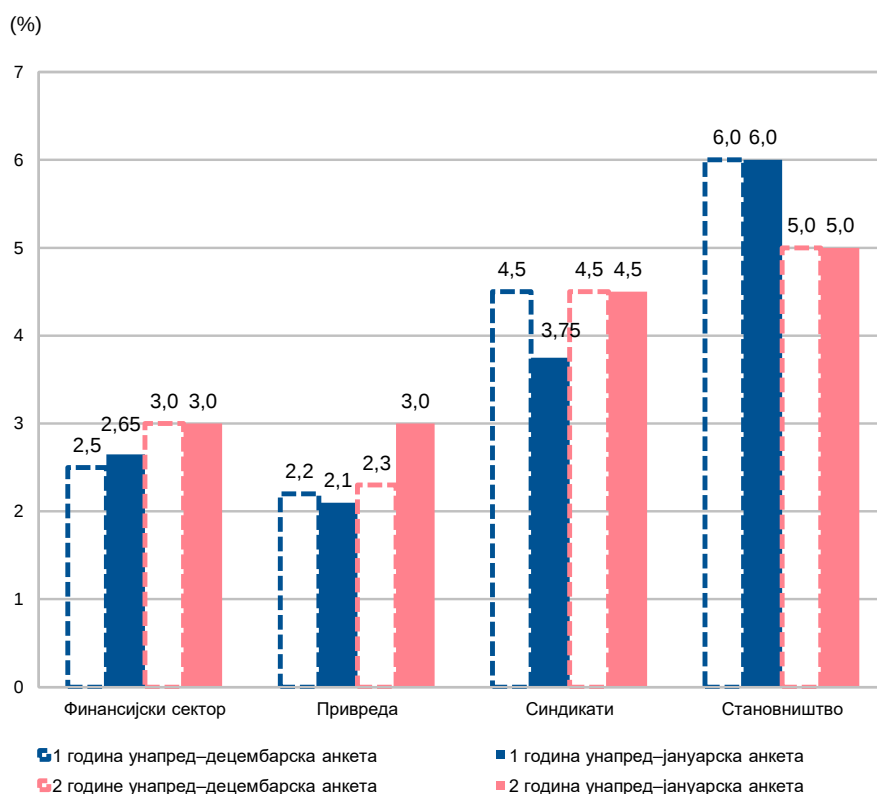
Према резултатима анкете агенције Ипсос, инфлациона очекивања представника синдиката су и у јануару 2019. наставила да се крећу у границама циља Народне банке Србије. Очекивана инфлација за годину дана унапред у јануару износи 3,75% и нижа је него у децембру 2018. (4,5%), док је очекивана инфлација за две године дана унапред остала непромењена и износи 4,5%.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Резултати јануарске анкете агенције Ипсос показују да су краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања становништва остала непромењена у односу на децембар 2018. и износе 6,0% и 5,0%, респективно.

Графикон 3. Очекивана мг. инфлација за једну и две године дана унапред

Извор: Ипсос.

Описно исказана инфлациона очекивања становништва

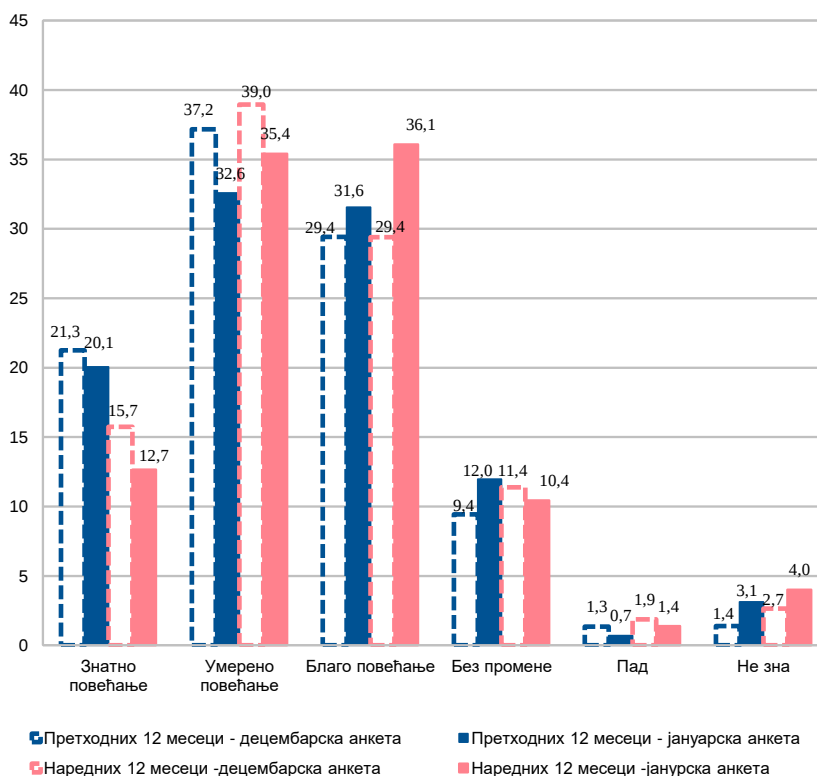
Према резултатима описне (квалитативне) анкете, највећи број анкетираних грађана (71,5%) очекује умерено или благо повећање цена у наредној години дана, што је виша вредност него у претходној анкети. Смањен је, у мањој мери, удео испитаника који очекују знатно и умерено повећање цена у наредној години дана (за по 3 процентна поена), а истовремено расте учешће оних који очекују да ће се цене благо повећати (за око 6 процентних поена).

У јануару расте број испитаника који очекује поскупљење месечних рачуна (НП од 7,8% наспрам 4,3% у децембру), што би могло да се доведе у везу с поскупљењем кабловске и ТВ претплате, као и НП испитаника који очекују поскупљење прехранбених производа (НП од 5,2%, наспрам 3,3% у децембру). С друге стране, више испитаника очекује појевфтињење горива и превоза, као и производа кућне хемије.

Такво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

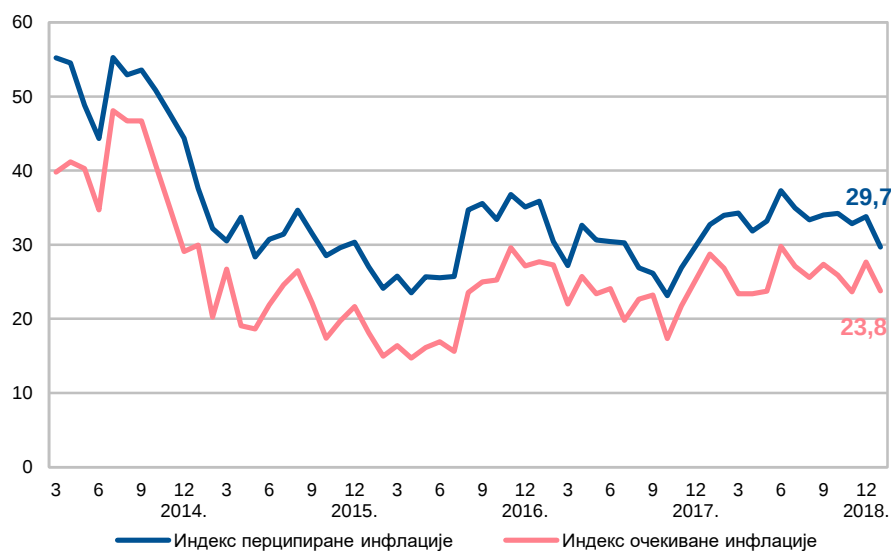
(%)

Извор: Ипсос.

Становништво очекује да ће инфлација у наредних 12 месеци бити нижа него у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Такво кретање резултат је тога што **део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних 12 месеци не очекује да ће се то наставити у наредних 12 месеци.**²

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва
(у индексним поенима)

Извор: Ипсос и прерачун НБС.

² Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016.